

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK L. Ч. 136. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 25-го червня 1942.

No. 136. Jersey City, N. J., Thursday, June 25, 1942.

VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В З'ЮЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ З'ЮЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

КОНГРЕС УХВАЛЯЄ 43 БІЛІОНИ ДОЛЯРІВ НА АРМІЮ

ВАШИНГТОН. — Палата послів ухвалила по 5-годинних нарадах найбільший видаток на армію в історії краю, і ухвалила його всіма прийнятими голосами. На основі цього проекту департамент війни має видати в 1943. році суму 42 біліони 820 мільонів доларів, або на цілий біліон більше, ніж виносить увесь видаток З'ючених Держав в першу світову війну і більше, ніж увесь видаток уряду Америки від 1789. до 1919. року. Під час дебат лише один конгресмен, пенсильванський републиканець Рич, висловив промову проти проекту, але й він голосував за нього.

ВІЙСЬКОВИЙ КОМІТЕТ КРИТИКУЄ ВИКОНУВАННЯ ВОЄННИХ КОНТРАКТІВ.

ВАШИНГТОН. — Військовий комітет палати представників ухвалив 12 голосами проти 9 рапорт про виконання воєнних контрактів, у котрому гостро критикує виконання воєнної програми. Комітет закидає бюрократизм, заважку вторі організацію й брак орієнтації, які спричиняють непотрібну розтрату й несправність.

Рапорт викликав у палаті гостру дебат; конгресмени, котрі голосували проти рапорту, закидали комітетові, що на прочитання й рапорту на 600 сторін друку їм оставлено всього 15 хвилин.

ДЕРЖАВИ ОСІ ЗНОВУ ЗАТОПИЛИ 15 КОРАБЛІВ.

НЬО ЙОРК. — Як каже департамент флоту, підводні човни держав Осі затопили на Атлантиці знову 15 кораблів. У цих затопленнях утратили життя 226 моряків. Це була найбільша втрата для нашої мореплавби в одному дні від підводних човнів від початку кампанії тих човнів минулого січня.

СЕНАТ УХВАЛЯЄ ВИДАТКИ НА КОРАБЛІ.

ВАШИНГТОН. — Сенатовий комітет для морських справ одобрив ухвалений уже палатою репрезентантів проект закону, що уповажняє уряд вибудувати додаткові воєнні кораблі на загальний тонаж 1 мільона 900 тисяч тон коштом 85 біліонів 500 мільонів доларів. З нового тонажу коло 500 тисяч тон припадає на літаковози, 500 тисяч тон на легкі й важкі кружляки, а решта, себто 900 тисяч тон, на нищителі й конвойні кораблі.

Перед комітетом ставав за зізнаннями адмірал Горн, котрий, даючи звіт за битву на Коралевім морю, коло Мидвея й на Алевтських островах, підчеркував вагу літаковозів у модерній морській стратегії.

Б. АМБАСАДОР БУЛИТ ПОМІЧНИКОМ НАКСА.
ВАШИНГТОН. — Вільям Булит, колишній американський амбасадор у Франції та Росії, а пізніше особистий представник президента Рузвельта, став спеціальним помічником секретаря флоту Накса.

УРЯД ДАЛІ ЗАБИРАЄ ВОРОЖІ ПАТЕНТИ.

ВАШИНГТОН. — Опікун ворожої власності забрав для федерального уряду дальших 750 ворожих патентів і перебрав контролю над 4 ньюйоркськими корпораціями. За забраних патентів 200 відноситься до виробу фарб; всі вони були власністю німців. Між іншими є такі, що були власністю японців, італійців і мадярів.

ФАРМЕРСТВО ВІДЧУВАЄ НЕДОСТАЧУ РОБІТНИКІВ.

НЬО ЙОРК. — За обчисленнями фермерських організацій стеїту Нью Йорк, великий збір пшениці, родючий й овочів у цьому стеїті, що представляє разом вартість 59 мільонів доларів, поважно загрожений нестачею робітників. Велика частина цього збору може загинути, якщо з міст не приїде на поміч сільським робітникам тисяча добровольців.

БЕРГДОЛ ХОЧЕ ЗГОЛОСИТИСЯ ДО ВІЙСЬКА.

НЬО ЙОРК. — Гровер Клівленд Бергдол, що тепер відбуває в'язничну кару в федеральній в'язниці Лівенворт за те, що уникав військової служби в першу світову війну, вислав до генерального прокуратора Френсиса Бидела письмо, в котрім запевняє, що він уже не має німецьких симпатій і просить дозволити йому вступити на військову службу, аби доказати свій американізм.

Бергдол має тепер 48 літ життя. В 1917. році він був вишколеним летуном, що літав ще від 1914. року. На тій основі він хотів би тепер зголоситися найрадше до летничого корпусу.

ВОЄННІ НЕВДАЧІ ПІДБЕХТУЮТЬ ЗАКУПНО БОНДІВ.

НЬО ЙОРК. — Ньюйорський комітет кампанії за бондовими деклараціями замітив серед населення міста поважний зріст одушевлення за бондовими деклараціями. Комітет припускає це явище злим вістком з фронту.

Рузвельт і Чорчил Покликають Знавців Мореплавби

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт і британський прем'єр Чорчил покликали на свої наради британських і американських знавців мореплавби, аби „дізнатися від них про морські вимоги оферзивної стратегії“. Ці вимоги розважано за становища таких потреб: 1) американські й британські війська мають бути зібрані в одну цілість на одному або більше фронтах для помочи російській армії; 2) Китаєві треба як найскорше дати помін; 3) треба прискорити й побільшити пересилку допомоги Росії проти Німеччини; 4) треба скріпити британські й американські сили на Близькому Сході; 5) треба здержати дальші загарбування японців.

КАНАДА ЗБИРАЄТЬСЯ ЗАВЕСТИ ВИСОЧЕННІ ПРИХОДОВІ ПОДАТКИ

ОТАВА. — Канадський фінансовий міністер предложив канадському парламентові проект бюджету, на основі котрого Канада має видати в цьому році коло 4 біліони доларів. Виходячи за заложення, що край повинен платити за свої видатки в міру того, як він їх робить, міністер домагається дальшого збільшення податків на надмірні приходи з 75% на 100%.

АРГЕНТИНА ОБУРЕНА НА ЗАТОПЛЕННЯ СВОЇХ КОРАБЛІВ

БУЕНОС АЙРЕС. — Міністерство війни видало комунікат, що торпеда з німецького підводного судна „Інсбрука“ затопила ще один аргентинський корабель „Ріо Терсеро“ яких 120 миль від Нью Йорку. Напад докочано в білий день, отже напасники знали, який корабель вони топлять. За залози згинуло під час нападу 5 моряків. Корабель затонув за 11 хвилин після ударення торпеди.

Затоплення викликало в Аргентині велике обурення. Газети знову підчеркують негідність вчинків нацистичного уряду з його нібито вродитими перепрошуваннями Аргентини за попередні затоплення.

У Вашингтоні заявив про це затоплення секретар стеїту Гол, що видно, воно показує, що нацистичний уряд хоче затоплювати кораблі нейтральних держав зовсім так, як воюючих.

ЧІЛІС ОСТЕРІГАЄ ДЕРЖАВИ ОСІ В СПРАВІ ТОПЛЕННЯ КОРАБЛІВ

САНТІАГО. — Чілійський уряд остеріг держави Осі, що він виповість війну державам Осі, якщо ці держави затоплять ще один корабель контролінебудь американської республіки на Тихому океані від Панами по Аляску.

Бої Біля Харкова і Севастополя

МОСКВА. — Советські звідомлення подають, що німці виконали біля Харкова льокальний наступ і змусили советські лінії відступити дещо взад. Зате до Севастополя прибула морем поміч і залоза Севастополя успіш залатати ту прірипу, яку німецькі війська зробили в оборонних позиціях. Усе цивільне населення Севастополя, зокрема жінки і діти, вивезено звідтам. Советська залоза прирєкла, що буде обороняти Севастополя до останньої каплі крові.

БЕНГАЗІ ПІД ГРАДОМ АМЕРИКАНСЬКИХ БОМБ

КАІРО. — Американські бомбовики, разом з британськими, бомбардували механічні частини Держав Осі, які посуваються чимраз ближче до границь Єгипту. Зокрема вони бомбардували лівійську пристань Бенгазі, до якої напливає для армії Ромеля поміч. Війська Ромеля, судячи по їхніх теперішніх рухах, не задумують довго спочивати. Виглядає, що Ромель, осягнувши перемогу під Тобруком, без проволочки розпочне загальну оферзиву проти Єгипту.

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ РОМЕЛЯ З ФРАНЦУЗЬКОЇ АФРИКИ

ЛОНДОН. — В британській парламенті представник уряду заявив, що німецька армія генерала Ромеля дістала і далі дістає певні матеріали з французької Північної Африки. На запит одного з послів, чому тоді Америка посилає для тої Північної Африки харчі, представник уряду відповів, що німці не дістають харчів, лише інші продукти. Харчі, що їм посідає Америка, є сумлінно розподілені поміж місцеве голодуюче населення.

ЩЕ ОДИН НАЇЗД НА ЕМДЕН

ЛОНДОН. — Британські літаки в більшій скількості виконали ще один налет на німецьке місто Емден і його бомбардували. В тім місті міститься німецька субмаринова база. Це звідтам випливають німецькі субмарини на Атлантийський океан в цілі знищення кораблів Об'єднаних Держав. Британці завдали місцеві великі втрати. Самі понесли втрату шістьох бомбовиків.

РОСИЙСЬКІ ПОВЗОВІ ВІЙСЬКА. — Як каже російський цензор, ця світлина представляє сцену атаки російських військ, підвезених повозом, на німецьку позицію на західнім фронті. Вояки власне вискакують з повоза й ідуть проти ворога, що знаходиться десь коло горіючого дому. Як другий рік починається, Росія ще далі держиться в війні з нацистами.

БРИТАЙСЬКІ ОБОРОННІ СИЛИ В ЛІБІ СКРІПЛЕНІ

ЛОНДОН. — В парламенті під час дебатів заступник Чорчила, Клеменс Атлі, заявив, що до Лібії Об'єднані Держави післали на дніх великі скріплення. Ті скріплення плинуть морем, сушею і повітрям. Атлі прочитав перед послами листа від генерала Окінліка, команданта британських сил на Близькому Сході, в яким ген. Окінлік заявляє, що внаслідок тактичних зглядів Тобрук мусить впасти в руки німців. Цей лист був писаний іще перед упадком Тобрука. Атлі говорив також про британський конвой, який за слухами мав на Середземнім морі зазнати цілковитого розгрому. З того конвою пропало лише сім кораблів, говорив Атлі. Італійські сили, які атакували цей конвой, зазнали такі самі втрати.

ПРИЧИННИ СКОРОГО ВПАДКУ ТОБРУКА.

ЛОНДОН. — Британські кола, на основі зізнань учасників бою в Тобруці, подають, що причиною, чому Тобрук так скоро впав, а головне, чому стільки війська й матеріалів попало в полон, було це, що німецькі повзи за страшною силою вдерлись до самої середини Тобрука і взяли інфантерію в перехресній вогонь. Перед тим, як до штурму пішли німецькі повзи, німецька артилерія гураганим вогнем обстрілювала Тобрук. Серед того гураганного вогня вдерлись німецькі повзи. Через якийсь час британці не здавали собі справи з того, що в їх середині є німецькі повзи. Шойно коли ті почали скошувати британські лави, британці освідомили собі, що сталося. Вслід за тим вони мусили піддатись, бо їх позиція була безвихідна.

КРИТИКА БРИТАЙЦІВ.

КАІРО. — Американський воєнний журналіст Джеймс Алдрідж, який перебував на лівійській фронті і бачив боротьбу британського війська з німецьким, говорить, що британці в останній лівійській кампанії мали подостатком зброї і мали добрий провід, але вони програли тому, бо нема в них іще великої ненависти до ворога і нема поспіху в руках. А також британські генерали ще далі стараються якнайбільше щадити життя вояків, в той час, коли німецькі генерали зовсім не звертають уваги на життя, а мають на цілі осягнення успіху. Британські генерали, говорить він, на війну дивляться як на мистецтво, а німецькі генерали дивляться як на стислу науку. Вони математично вираховують де виплатиться атакувати і втратити певну скількість вояків і матеріалів, а де це не виплатиться. Ціллю їх є винищувати якнайбільше британських вояків.

ОЧІКУЮТЬ ПОВОРОТУ ЧОРЧИЛА.

ЛОНДОН. — Англійські правлячі кола очікують повороту Чорчила з Америки. Вони заставляють його давати звіт з того, що діється в Лібії і вже тепер вони заповідають, що Чорчил мусить дати добрі причини, бо сама красномовність ще його не врятує від відповідальності. Проте всі загально є такого переконання, що Чорчил вдержиться при владі, бо два можливі кандидати на прем'єра, сер Стафорд Кріпс і Антоні Іден, далеко не мають такої популярності, що могли нині видряпатись на те становище. Всі волять Чорчила хоч би з його помилками, ніж би мали бачити котрогось із двох названих осіб прем'єром: Дехто такої думки, що в парламенті не буде навіть жадання, щоб голосувати над справою довіри до уряду Чорчила. Колиб, однак, до того прийшло, то на біля п'ять сот послів може 25 знайдеться таких, що відмовлять Чорчилеві довіри.

КУРТИН ТАВРУЄ КРИТИКІВ.

КАНБЕРА. — Австралійський прем'єр Куртин на-таврував тих австралійських критиків, які у звязку з упадком Тобрука почали гостро критикувати збройні сили Британії. Куртин заявив, що має цілковите довіри до збройних сил Британії і високо цінить вояків та старшин. А ті критики, що за свого офісу висказують, як повинен британський вояк боротись, краще зробіть, коли звертатимуть більшу увагу на ті речі, які безпосередно перед ними і коли працюватимуть більше для вигри. Щоб зрозуміти невдачі на фронті, треба бути самому там, в огні, говорити він.

СОВЕТИ ПЕРЕСТЕРАЮТЬ СВОЇХ ЛЮДЕЙ.

МОСКВА. — Советська газета „Правда“ помістила статтю, в якій перестерігає советське населення, щоби воно сталося серця до ріжних труднощів і ударів. Перемога, каже „Правда“, цілком певно приїде ще цього року. Але треба буде для тої перемоги принести чимало жертв. Советські газети також підкресляють, що Британія і Америка, це великі потуги і вони виконають якслід свої обіцянки відносно мілітарної помочи.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, з котрим оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ТЕЖ ГЕРОІ

Зприводу упадку великої африканської твердині Тобрука в руки держав Осі написав „Нью Йорк Таймс“ передовицю під наголовком: „Герої програних битв“. Стаття можливо пригадує книжку під наголовком „Герої розгрому“, що свого часу стрінулася була з широкою популярністю в Америці, дарма, що власне не може ніде інде в світі так не величається перемоги й доспиху, як в Америці. Тут і кожне оповідання, повість, драма й фільм має закінчитися „добре“, себто перемогою героя. Тут переможцеві в бізнесі чи політиці дарується малою не все, що він для цієї перемоги зробив. Тут великі люди „успішні“ люди. Тут, здається, для невдачників нема ніякого признання, без огляду на те, що їм не вдалося; чи завести щось гарне на світі, чи переконати людей про правду, чи замогти хочби найгрубішу несправедливість.

Тому й статтю зприводу упадку Тобрука можна вважати визовом для популярного в Америці наставлення, що „ніщо так не переконує, як доспих“. „Таймс“ видимо хоче показати на героїство оборонців Тобрука, не дивлячись на те, що героїство оборонців покінчилося невдачою. Він звертає увагу на те, що невдача героїв часто не є вислідом їх власних учинків, а вислідом вчинків інших людей. Оборонці Тобрука може не встигли його оборонити не тому, що вони не билися по героїськи, а тому, що їх належно не піддержали. Коли так було, то за їх героїську оборону належить їм тим більше признання, бо їх героїство в такому випадку було більше, ніж воно було би, якби вони дістали іззовні піддержку, якої їм було треба. Адеж у такому випадку вони воювали без надії на вдачу, а для такого воювання треба вищого роду героїства, ніж для воювання, що має всі вигляди на вдачу.

Не дивлячись на те, що їх зусилля не увінчалися успіхом, їх зусилля не були даремні. Хоча вони не мали доспиху, вони певно причиняться до остаточної перемоги. Вони здержували ворога, зуживали його матеріал, його людей, забирали йому часу. Хоча самі загинули, але вони взяли з собою на той світ багато ворогів; чим облекшили роботу тим, що осталися в живих, аби далі воювати з ворогом. Вони помешчили сили ворога, і в цьому їх заслуга, і в цьому їх причиною до остаточної перемоги, дарма що вона прийде аж по їх смерті.

Таку лекцію вчитують газетарі з невдачі. І по-верховному читачеві могло би здаватися, що того роду писання це заохота до невдачі. Та глибшому читачеві певно буде ясно, що таке писання є заохотою до видержливості навіть серед таких умов, коли немає надії на успіх даного підприємства, заохотою до тої вищої відваги, якої треба в найважкіші хвили, коли людина бачить ясно свою смерть, а потіху найти може хіба в думці, що її смерть придається колись для остаточної перемоги, якої їй не оглядати.

Новий Газоліновий План Уряду

Уряд адміністрації цін проголосив новий план паювання газоліни, котрим відкликується попередній. Головна точка нового плану в тому, що паювання починається не 15. липня, а 22. липня; до цього реченцевого зарядження достовірно виступає інше.

Уряд посуває теж дату реєстрації: всі мотористи, що домагаються для себе карти „А“, та всі мотоциклісти, що домагаються карти „Д“, мають зареєструватися в публичних школах не в днях 1, 2, та 3. липня, як це було заряджено передше, а доперва в днях 9, 10, та 11. липня.

Щоби продовжити теперішній план паювання газоліни на ще один тиждень, уряд адміністрації цін заряджує, щоб для закупки додаткової одиниці газоліни вживати поміщеної в горішньому лівому кутку карточки „А“ пачатки, що закликає до закупки воєнних бондів. Власники карточки „А“ будуть мати право дістати на цей додатковий тиждень 3 галлони, власники карток „Bi-1“ 4 галлони, власники карток „Bi-2“ 5 галлонів, а власники карток „Bi-3“ 6 галлонів.

Люди, що обслуговують газолінові стації, мають пробивати пачатки про бонди так, якби це була одна з клітин карточки.

Всі незужиті клітинки карток „А“ та карток „Bi“ мають уповажати до закупки 6 галлонів, як про це говорилося в передньому зарядженні, котрим формальне паювання газоліни відложено було з 1. липня на 15. липня.

У своїм поясненні до цих заряджень, уряд адміністрації цін каже, що ці нові зарядження мають на цілі дати мотористам більше часу й нагоди запізнатися з тими зарядженнями, а крім цього створити так звані клуби спільного вживання автомобілів (car-sharing clubs). Уряд каже, що приватні автомобілі потрібні тепер для доповнення публичних (всіми вживаних) засобів перевезу; при тому в східних стейтах, де нема газоліни, — уряд хоче, — кожний галлон газоліни має бути якнайкраще зужитковий.

Виходячи з того заложення, уряд і зробив створення клубів для спільного вживання автомобілів умовою для одержання додаткових пайків газоліни. Отже хто їздить на роботі автом. сім'єю, коли він міг би їздити другим, на своїм або чужім авто, той карти на додатковий пайок газоліни не дістане. Щоби запобігти замішанню по заведенні нової системи уряд робить натиск за створення таких клубів перед початком реєстраційного періоду.

Хоча новий план дає мотористам більше часу для створення таких клубів для спільного вживання автомобілів, Гендерсон, начальник уряду адміністрації цін, підчеркує потребу пороблення негайних заходів для створення таких клубів. При подаванні аплікацій на признання додаткових пайків газоліни треба буде вже подати й підписи членів клубу; без таких підписів місцеві пайкові ради таких аплікацій за додаткові пайки газоліни не будуть навіть брати під увагу.

Аплікант, який до такого клубу не належить, зможе лише тоді дістати карту на додаткову пайку газоліни, коли він докаже, що йому зовсім було не можливо такий клуб створити.

При тому уряд адміністрації цін ще підчеркує, що навіть створивши клуб спільних уживачів авто, автомобіліст ще тим самим не буде управлений до додаткового пайка газоліни; він все ще буде мати доказати, що до додаткового пайка управління його віддала його місця праці від його мешкання.

Покищо ще не сказано з боку уряду, до кількох галлонів газоліни буде управлений поїзний купон, але загально сподіваються, що до 4 галлонів.

Панцирники і Літаконосці

Америка рішила обмежити будову своїх тяжких панцирників, а збільшити будову літаконосців. Цей план радісно прийняли мілітарні кола Англії. Всі нині набирають такого переконання, що літаконосці є важливіші ніж тяжкі панцирники. В цій війні далеко більше число панцирників пішло на дно від літаків, ніж від безпо-

Вейлс" і „Реполс" пішли на дно від японських літаків, а не кораблів.

Ці випадки є вистарчальним доказом, що літаки є важливіші від кораблів. А бодай, кораблі без літаків мало що варті. Шойно при охороні літаків, чи „літакової парасолі“ над ними, як це звикли нині говорити моряки, панцирний корабель може як слід вивязатися з свого завдання.

Літаконосці це кораблі, які мають на собі по кільканадцять, чи кількадесять літаків. Вони творять свого роду пливачою летунськи майдани для літаків. На хребті такого літаконосця літаки можуть підпливати до кожного закутка моря і звідтам випускати рій „шершенів“ з бомбами і повітряними торпедами. Беручи під увагу розміри нинішньої війни, яка буквально розпалюється по цілому світі, ті літаконосці дійсно набирають величезної ваги. При допомозі них можна буде напасти на кожний край, збомбардувати кожний промисловий центр. Зокрема великої ваги набирають літаконосці для Америки, яка потребує баз для бомбардування японських островів. Японія теж потребує літаконосців, щоб могли підлізти ближче під американські береги і бомбардувати американські центри. Менше літаконосців потребує Америка на Алятинським океані. Бо, як заповіли воєнні кола Об'єднаних Держав, американські бомбовики незадовго будуть летіти з ладунком впрст з Америки до Німеччини. Але вони не муситимуть без зупинки вертати назад до Америки. Бо вони зможуть засобитися потрібною газоліною і іншими продуктами в Англії. Нинішні бомбовики простір з Америки до Німеччини в один бік можуть зовсім легко виконати. Зате Німеччина, якщо схоче бомбардувати американські промислові центри, муситиме будувати літаконосці, або більшої величини літаки. Де-хто припускає, що Німеччина будуватиме субмарини літаконосці, які можна буде занурити під воду й шойно перед нападом видвинути назад на поверхню.

Про вагу літаконосців нині вже нема ніякого спору. Цей спір повстав був тому, бо воєнні інженіри на початку називали корабель з літаками „літаконосцем“. Тим вони підкреслили, що головним завданням цього корабля є літаки, котрі корабель на собі носить. Найголовнішим завданням корабля було носити ті літаки. Пізніше воєнні техніки почали дивитися на цю справу з децю відмінного становища. Вони почали виходити з заложення,

„як своєму ділчому государеві (це голосніше читав писар), під властю котрого породилися і наші прадіди, і діди, і батьки“... — Бреше! бреше! — „і ви самі, молодечі гойди, слави і на морі і на полі добували“... — Та добували ж і добували-мемо! — „і нині разом всі захолюємося государською діпировою водою“... — Бреше, бреше гаспидська Тетеря! — бреше ідолаві сині! — І Дніпро наш, і вода наша, і воля наша! — „Подаю вам надію — аж кричав писар, — словом християнським і братським, що король, государ наш милостивий збереже вам ті самі волності, які маємо і ми, і подасть вам таку саму милість, як і нам, забувши всякі ваші проступки... Не відкладайте, прошу вас, того святого діла і не говоріть так, як інші нерозумно привикли говорити: „нехай собі цар з королем помириться, а ми, кому дістанемося, тому і будем кланятися“. А як король помириться

ЗА КРАЩЕ ТРАКТУВАННЯ АФРИКАНЦІВ

Спеціальний комітет Фундації Фелпс-Стокса для африканських справ покінчив свої підрічні розгляди африканських проблем і видав власне свої рекомендації щодо „Чорного Континенту“.

Репорт обіймає 180 сторінок і розглядає відносини між Африкою а рештою світа в цю ситуацію; виказує гли-

боку вагу африканської допомоги для виграння війни; і виказує, що власне для добуття такої повної помочі з боку африканців треба сформувати урядову політику супроти Африки.

У вступі до цього репорту, його автор, д-р Фелпс-Стокс, звертає увагу на різницю між європейськими колоніями, іншими залежними країнами в Африці, що займають її більшу частину, та чотирма незалежними державами: Союзом Південної Африки, Єгиптом, Лівією й Етіопією.

Репорт підчеркує небезпеку, яка може виринути для Африки на випадок перемоги держав Осі, яка певно зела б африканців-тубильців до рівня рабів пануючої раси (німців).

Репорт робить цілу низку рекомендацій, на полі економічному, виховному, політичному й здоровному. Між іншим радить він звернути більшу увагу на потребу поширення освіти серед африканців; треба передовсім солідної освіти на полі рільництва, промислу й правління. Далі репорт домагається зміни земельної політики; тубильцям треба загарантувати принаймні стільки землі, щоби вони могли заспокоїти всі свої потреби. Треба теж почати протиділати страшній бідності в Африці, а далі давати африканцям шораз більший доступ до уряду.

Справі участі африканців у правлінні краєм присвячується багато місця. Репорт заявляє за поширення „посереднього правління“, себто допущення кваліфікованих африканців до урядових позицій та допущення їх до законодавчих тіл.

Репорт стоїть теж за поширення мандатової системи, але радить, щоби мандатова держава піддалася міжнародній інспекції й подавала правильні репорти міжнародним установам.

Репорт відноситься до спеціальними пропозиціями до уряду Злучених Держав; радить їм не держатися осторонь від африканських справ, але прийняти на себе виразно відповідальність за розв'язку африканських питань та співпрацювати з іншими державами для цієї розв'язки.

Ніщо й казати, що репорт про африканські справи має мимохідні, хоча невірні натяки на подібні європейські проблеми: коли культурні люди признають потребу подбати за африканців, чейже можна сподіватися зміни наставлення до тих європейців, що їх трактують часто гірше, ніж африканських тубильців.

з парем, то не скаже, що ви, браття наші, прихилились до кривди, а скаже, що по неволі. А цар не тільки вас, але і свого народа не може оборонити“... — Косагов аж підскочив, мов його опечено. — За такі його, Павлушкині Тетерині, слова мало багатим бити без пощади і поганий його язик вирвати та собакам кинути! — аж прохрипів він.

— А ти плюнь на його, Григорій Іванович: цур дурня, та масла грудка, — усміхнувся Сірко. — Чим бик навик, тим реве... Сказано: „чорте! де йдеш?“ — „Болото палити“... — „Не буде горіти“... „Добро мені напасть зробити“... Так ото і Тетеря: швидкий, як ведмідь за перепелцями... А нуж! що це? — це до писаря, аби читав. — Той знов:

„Як сонце на небі сияє і вода безнастанно в Дніпро тече, так і ми ніколи від короля, пана свого, всі відпасти не можемо, — тільки йому, як ділчому государеві і можемо служити. А коли спротивимося йому, то вважайте, щоби

Дві Долі

Повість

ДАНИЛА МОРДОВЦЯ

25)

— Ну вже, пане писарю, читай, а то щоб довго не стояти на теще-серце, — крикнув хтось з гурту, — та на стіл ставай та й читай так, щоб воробці під стріхами жахались.

Писар виліз на стіл, а Сірко, розгорнувши листа, подав писареві.

„Пану отаману кошовому — почав писар по московськи — і всемо старшому і меншому на Коші товариству за всім його королівської милости військом Запорозьким доброго від Господа Бога здоров'я і щасливого бажаного спокою вірно і взаємно бажано“.

— Королівської милости! — а отсього не хочеш! — ляпнув один козак, і показав комусь

то там у Польщі здоровенну „дулю“.

— Ми не королівське військо, а Запорозьке, низове, християнське — додав другий козак.

Сірко підняв булаву. — „Дітки! — годі!“ Писар читав:

„Заявляю вам, брати мої, що король, государ наш милостивий, не терплячи більше щоденного кровопролиття і нашої погуби і не бажаючи опустошення своєї землі, оставив свій господарський престіл і прийшов із королем і чужоземним військом на За-дніпрове. Він бажає не мечем і війською повернути своїх підданих під свою владу, лише надією на батьківську ласку; він не шукає ніякої пімсти за

наші минулі гріхи, обіцуює королівським словом захистити під свої крила, разом з нами, всіх Задніпр'ян і дарувати їм рівні волності, і все, що сталося в нинішній смутні часи, приписує Божому допущенню і своїм гріхам“.

— То! — так ото і мене за його гріхи позавчора живіт болів? — озвався хтось з дальшої купи.

— А в моєї дядини поросята здохли?

— А в нас Рудько сказився та окував телицю й підсвинка? Це все за королівські гріхи?.. От верзе!

— Та вжеж! Звісно, королі на Бога клепають, як на мертвого!

Сірко сердито повів очима і махнув булавою. Писар читав:

„І ви, браття наші, будучи з нами одного тіла, не так самі собою, як від неспокоїнших людей, що недавно напалися крові наших братів, і від московських заман розединилися з нами“.

При останніх словах Косагов аж почервонів.

„Це зневажливо написано!

сердитим голосом сказав він. — Цими словами він, Павлушка Тетерин, хулить його царському пресвітлому величеству, мойому государеві, цареві і великому князеві! В московським государстві нема й ніколи не було лїяких заман. І то він, Павлушка, на Москву як пес не до річі набрехав.

— Не сердися пане Григорій Іванович: до Тетеря так собі — бісиків підпускає... Вони, бач, ото з Юраськом облизня підмани коло Переяслава, — так Юрасько від сорому у чені вбрався, а Тетеря мов пес з червним хвостом: черва йому хвіст тече, а він не на черву а на місяця гавкає... Читай далі, — махнув він булавою до писаря. — Той знов почав:

„Тепер я, по своїй християнській любові, прошу вас, як милых братів, і по братньому остерігаю, щоби ви зарані відповіли належним послухом его милости королеві, як своєму ділчому государеві“.

— Який він нам ділч! — пробурчав хтось з гурту.

— „як своєму ділчому государеві (це голосніше читав писар), під властю котрого породилися і наші прадіди, і діди, і батьки“... — Бреше! бреше! — „і ви самі, молодечі гойди, слави і на морі і на полі добували“... — Та добували ж і добували-мемо! — „і нині разом всі захолюємося государською діпировою водою“... — Бреше, бреше гаспидська Тетеря! — бреше ідолаві сині! — І Дніпро наш, і вода наша, і воля наша! — „Подаю вам надію — аж кричав писар, — словом християнським і братським, що король, государ наш милостивий збереже вам ті самі волності, які маємо і ми, і подасть вам таку саму милість, як і нам, забувши всякі ваші проступки... Не відкладайте, прошу вас, того святого діла і не говоріть так, як інші нерозумно привикли говорити: „нехай собі цар з королем помириться, а ми, кому дістанемося, тому і будем кланятися“. А як король помириться

з парем, то не скаже, що ви, браття наші, прихилились до кривди, а скаже, що по неволі. А цар не тільки вас, але і свого народа не може оборонити“... — Косагов аж підскочив, мов його опечено. — За такі його, Павлушкині Тетерині, слова мало багатим бити без пощади і поганий його язик вирвати та собакам кинути! — аж прохрипів він.

— А ти плюнь на його, Григорій Іванович: цур дурня, та масла грудка, — усміхнувся Сірко. — Чим бик навик, тим реве... Сказано: „чорте! де йдеш?“ — „Болото палити“... — „Не буде горіти“... „Добро мені напасть зробити“... Так ото і Тетеря: швидкий, як ведмідь за перепелцями... А нуж! що це? — це до писаря, аби читав. — Той знов:

„Як сонце на небі сияє і вода безнастанно в Дніпро тече, так і ми ніколи від короля, пана свого, всі відпасти не можемо, — тільки йому, як ділчому государеві і можемо служити. А коли спротивимося йому, то вважайте, щоби

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдності).

Гума й Нафта.

Президент Рузвельт видав розпорядження про переведення пильної кампанії протягом цього й наступного тижнів по збиранню старої гуми по домах, офісах, фармах та фабриках. Стара гума збирається на газолінових станціях по цілій країні, відправляється до централізованих збірних пунктів троками нафтової індустрії та продається Корпорації Перероблення Гуми. Газові станції платять по одному центові за фунт гуми. Підсекретар війни Петерсон подає, що армія і флоту вимагатимуть протягом 21 місяця, від 1. квітня 1942. року 800,000 тон гуми. Тепер є до розпорядження 600,000 тон. Він сподівається, що решта покритється синтетичною гумою.

Секретар торгівлі Джонс казав, що „Реконструктивний Фінанс Корпорейшен“ буде фінансувати проведення 24-тичного нафтопроводу з Лонгвуду, Техас до Селім, Іл., що буде коштувати до 35 мільйонів доларів. Нафтопровід буде готовий на 1. грудня і зможе перепускати 300,000 барил нафти денно. Конструкція нафтопроводу вимагатиме 125,000 тон сталі, як подає Рада Воєнної Продукції, але це не має перешкоджати постачанню сталі для потреб армії та Морської Комісії. Секретар Джонс казав, що необхідний персонал для будовання нафтопроводу і його утримання буде взято з нафтової індустрії.

Цивільне Постачання.

Рада Воєнної Продукції обмежила вживання сталі при виробництві дитячих взуттів і заборонила вживання всіх інших металів, крім золота і срібла, для того ж виробництва. Рада наклала подібні обмеження на виробництво церковних предметів, таких як розп'яття, чаші й підсвічники. Рада заборонила вживання всієї іншої крім нижнього роду сталі для виробництва молотків, пробойників та іншого знаряддя та заборонила виробити матраси, які мають залізо або сталь.

Бюро Воєнних Інформацій.

Президент Рузвельт встановив Бюро Інформацій. На чолі його призначив Елмера Дейвіса, письменника і радіо-комментатора. Надав йому право керувати всіма інформаційними справами уряду. Нова агенція об'єднує працю й обов'язки Бюра Фактів і Чисел, Бюра Урядових Звітів, чужинську інформаційну службу Бюра Координатора Інформації та певну частину праці інформаційного відділу Бюра „Емерджент Менеджмент“.

Загранічні Відносини.

З Білого Дому подають, що президент та російський комісар заграничних справ Молотов досягли „повного порозуміння в справі відкриття другого фронту в Європі в 1942 році“. Паради відбувалися в Вашингтоні, від 29. травня до 4. червня. Президент і Молотов також обговорювали способи прискорення американської воєнної допомоги СРСР. Спільну Комісію Продукції і Запасів, аби „зеднати продукційні програми З. Д. й Об'єднаного Королівства в одну спільну програму, пристосовану до стратегічних вимог війни... та всіх дотичних продукційних чинників“. Президент також заявив, що ця країна й Британія встановили Спільну Харчову Комісію. Її завдання — досліджувати та вкладати плани щодо питань спільних обом країнам, які торкаються запасів, продукції, транспорту, призначення, розподілення для цих країн і інших частин світу харчів, сільсько-господарського знаряддя та не-харчових річ, які потрібні для виробу продуктів.

Збройні Частини.
Сенат закінчив справу закону про підвизнення основної платні членам збройних частин до \$50 місячно. Закон входить в силу з 1. червня. Палата послів ухвалила та віддала до сенату законопроект про ухвалення основної платні в \$50 місячно ближчій рідині війська. З того \$28 має платити уряд, а \$22 має відтягати з платні воєнка. Департамент війни повідомляє, що були зроблені остаточні кроки в справі добровільного переходу американців, які служать в канадських збройних частинах, до американських.

Президент зажадав від конгресу призначення 40 біліонів доларів для армії на фінансовий 1943 рік. В ту суму входить приблизно 11 біліонів для авіації, 10 біліонів для артилерії, 7 біліонів для Кварталмейстра й служби транспорту, 4 біліони на платню армії, 3 біліони на Сигнальні Корпуси і 3 біліони на Інженерські Корпуси. Сенат ухвалив і віддал до палати послів закон про ухвалення 650 мільйонів доларів готівкою та на 2 біліони доларів управлених контрактів для департаменту флоту. Палата послів ухвалила та віддала до сенату закон, дозволяючий флоту придбати 200 повітряних балонів. Досі сенатський розпорядженням було визначено тільки 72.

Департамент війни повідомляє, що усунуто попередню вимогу летунської практики для кандидатів на пілотов, що можуть літати без мотора. Кандидати повинні бути від 18 до 36 літ віку. Ті, що не мають попередньої практики в літанні, будуть доставати інструкції літанні протягом 5 тижнів.

Воєнний Фронт.

Флоту подає, що японці висадились в невеликому числі на острові Атту, що є на самому кінці Аляського Архіпелагу, і що японські кораблі стоять в порті Кіска, що є в групі островів Рат. Постійні атаки військових і морських літаків примусили ворога відступити від заселених районів острову. Американські атаки продовжуються, незважаючи на несприятливу погоду. Департамент війни подає про прибуття додаткових частин американської армії, включно з 4-ми інфантійськими частинами, на Британські острови. В наслідок боїв на Коралевім морі американськими морськими силами та військовими бомбовиками затоплено один ворожий літаковоз, три тяжкі кружляки, один легкий кружляк, два нісильці, чимало транспортів та малих кораблів. Крім того ушкодили і правдоподібно затопили один кружляк, одного нісильця та пошкодили ушкодили ще 20 кораблів і збили поверх 100 ворожих літаків. Американці втратили літаковоз „Лексингтон“, нісильця Сіме і танкер Ношо. В боях коло острова Мидвей два з найбільших ворожих літаковозів було затоплено, також затоплено два інших середнього розміру і щонайменше 250 японських літаків було знищено, як подає флоту.

(„Тиждень Війни“, підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про важні події тижня, до полудня понеділка, 15 червня).

НІМЦІ ГОТУЮТЬ ПАРАШУТНЕ ВІЙСЬКО.
ЛОНДОН. — В британських колах говорять, що німці згуртували на острові Крета біля 250,000 парашутного війська. Те військо вони готують для Близького Сходу. Так виглядає, що те військо вони частинно вже ужили в лібієйській кампанії, зокрема в здобутті Тобрука.

Військовий духовник є зайвою людиною. Він не тільки виконує релігійні богослуження для воєнок, але також переводить вішання, хрещення дітей воєнок та відвідує хорих в шпиталі. Встановлення військових духовників в американській армії має свій початок ще з часів Републіки. Війни, коли Джордж Вашингтон вилучив перший записок до американських священиків євангелістів. Духовниками сьогодні є католики, протестанти, жиди.

Ніщо не перешкоджає військовому духовникові правити богослуженнями. Невдавано в часописах були поміщені фотографії з богослуження в Сагарській Пустелі. Воєнки сиділи на порожніх барикадах з нафти під чекучим сонцем. Однак в таборах є невеликі церкви, що не дуже рідко відвідують воєнки церкви в його місті. В більшості обставинків і вівтар можуть бути перенесені.

Посвячуючи церкву військовому каплицю в табір в Арлінгтон, Вірджинія, майор генерал Б. Греторі звернувся увагу на одні цікаві риси каплиці.

ВОЯК І ЙОГО ГРОМАДСЬКЕ ЖИТТЯ

II.

Культурна діяльність так само не забуто у військових таборах. Найбільше, здається, приваблює музику. Воєнка має багато поважних прихильників, які цікавляться всім, від легкого до класичної музики. Хоч і військові оркестри, що є частиною військової організації, майже кожний табір має одну свою таборову оркестру, або й більше. До вступу в армію багато воєнок грали в славнізвісних популярних оркестрах, які чують нині по радіо.

В таборах також захоплюють воєнок до співу, особливо до гуртових співів і в деяких таборах є хори. Старошкола затримати традиційні пісні; армія видає свої власні книжки пісень та роздає їх всім воєнкам.

Понад сподівання, армія віднашла чимало мистецьких сил в своїх рядах. Деякі з них робили виставки своїх творів. Деякі використовують свій вільний час на малювання портретів своїх товаришів-воєнок. Інші займаються декоративним стилем в табірних будинках.

За сідимим перевезенням часту найбільш популярним заняттям є читання. Щоб доволити величезний попит на матеріал до читання — книжки, часописи — армія утримує більше як 5,000 таборових бібліотек. Є також бібліотеки, що перетіють з місця на місце. Куди перетіють військовий транспорт, бібліотека слідує за ним. Бібліотека на колесах супроводить воєнок на маневрах.

У військових бібліотеках є поперх 1,000,000 книжок. Але потребується все більше й більше. Майже все припадає комусь до смаку, але найбільшій попит є на книжки, що найкраще продаються, оповідання про різні пригоди, книжки про технічні справи й науки.

Інша таборова діяльність, що торкається майже кожного воєнка, це є читання таборового часопису. Деякі друкують на міміографі краєві та інтернаціональні новини, але більшість заповнює місце справами таборової діяльності, гумористикою та спортивними новинами і новинами таборового персоналу. Деякі подають редакційні статті. Це робота самих воєнок.

Багато воєнок продовжують свою освіту, не зважаючи на черв'яння через вступ до армії. Шикаговський Університет зменшив плату за навчання воєнкам, які беруть курси загального навчання. Увагу багатьох студентів притягають курси історичних війн. Поміж двох мовами, еспанська найбільш популярна.

Хоч є незчисленні можливості як прикласти соціальну енергію воєнка, не забувається також про його духовні потреби. Багато воєнок моляться в неділю, але багато відвідує біблійні курси протягом тижня.

Жидівські служби відвідуються поміж 6 годинною вечера у п'ятницю та 6 годинною вечера в суботу. Завше робляться старання, аби обходити спеціальні святкові дні та пости різних релігій, особливо великі релігійні обходження в році, такі, як Велика П'ятниця, Великдень та Різдво Гашана.

Військовий духовник є зайвою людиною. Він не тільки виконує релігійні богослуження для воєнок, але також переводить вішання, хрещення дітей воєнка та відвідує хорих в шпиталі. Встановлення військових духовників в американській армії має свій початок ще з часів Републіки. Війни, коли Джордж Вашингтон вилучив перший записок до американських священиків євангелістів. Духовниками сьогодні є католики, протестанти, жиди.

Ніщо не перешкоджає військовому духовникові правити богослуженнями. Невдавано в часописах були поміщені фотографії з богослуження в Сагарській Пустелі. Воєнки сиділи на порожніх барикадах з нафти під чекучим сонцем. Однак в таборах є невеликі церкви, що не дуже рідко відвідують воєнки церкви в його місті. В більшості обставинків і вівтар можуть бути перенесені.

Посвячуючи церкву військовому каплицю в табір в Арлінгтон, Вірджинія, майор генерал Б. Греторі звернувся увагу на одні цікаві риси каплиці. Найбільш визначною рисою кожної каплиці є вівтар, який встановлений так, що може бути перенесений і прийнятий для служби будь-якого вірування. Нема нічого іншого в його конструкції такого, що могло б так виразно позначити його американізм, як цей вівтар. А це тому, що тільки в свободній країні ви можете знайти церкву, збудовану так, що вона може однаково служити місцем для богослуження і католиками, і протестантами, і жидови.

Про релігійну співпрацю оповідають в Джеферсон Баракх, де два воєнки, один рим-католик, другий жид, працювали разом, одні коло другого, декоруючи військову каплицю, тоді як жили в домі протестантського духовника, доки не закінчили працю. Скінчена будова служить віршом усіх трьох релігій.

З дня вступу до армії до дня виходу з неї, американський воєнка має певну можливість свободи і вільної виконувати релігійні обов'язки. Його ніколи не примушують до участі в якійсь девій релігії. Його ніколи не карається за те, що він обходиться чи не обходиться деякі спеціальні форми богослуження.

Військова каплиця є символом релігійного ставлення, яке займає демократія проти кождого підпорядкування або компримісу з силами безбожників. Військовий духовник є на

ДРУГИЙ ФРОНТ. Карикатура генерала Джорджа Маршала, команданта американського штабу, котрого часто згадують як можливого команданта другого фронту в Європі. Він має в Америці славу великого воєнка, а крім цього він є загальнолюблений в Англії. Він родився в Нью-Йорку, де живе громадське життя.

П. Стасюк, Нью-Йорк, Н. Г.

сторожі перед загрозою расового, класового або релігійного упередження. На релігійні переслідування в інших частинах воюючого світу американська армія відповідає повною релігійною свободою.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Що сталося з „Центральним Комітетом“ в Нью-Йорку?

Кожна свідомо людина належить до якоїсь організації. Організація потрібна до виконання всієї громадської праці. Це вже так відома річ, що і говорити про це не треба. Ньюйорчани, я думаю, повинні це найкраще знати. Взяти під увагу українське громадське життя в місті Нью-Йорку і приглянутись йому ближче, можна зауважити, що поза Союзом відділі і церкви наше життя завергло. Навіть згадані організації і інституції не мають такого powodження, яке повинні мати. Ми в Нью-Йорку маємо ніби все, а на ділі нічого не маємо.

Найгірше є те, що коли хтось якесь справу висуває, то сечас висуваються всякого роду „упривілювані сторожі“ українського громадського добра та починають зводити свої порохники за під черв'я століття, не беручи під увагу цього, що минають літа, минають обставини і люди. Я думаю, що за останніх кілька літ ми всі були свідками багатьох сумних подій в ньюйорській українській громаді. Але чи є можливість вийти з цієї ситуації порозуміння? Чи звично маємо все будувати на сварках та особистих амбіціях? Хіба нема між нами стільки інтелігентних людей, щоби справу розуміти і прийняти до якогось порозуміння?

Возьмим лиш під увагу події в нашій ньюйорській громаді. Коли ми відійшли до ідеї про наше громадське життя в Нью-Йорку, то навіть за але зробленого діла ми скористали настільки, що набули досвід і одісля старались би зго направити.

В нашій ньюйорській громаді був колись „Центральний Комітет“. Я думаю, що про його значіння і функції говорити не треба. Але добре було б спитатись, де він подівся, чи він функціонує?

Не хочу входити в деталі, хто звинувачує, що він спить блаженним сном. Але знаю, що були в ньому люди інтелігентні, молоді та повні сили до праці. Знаю, що колись відбувались Шевченківські Святка, улашдувано всякі імпрези, обговорювано всякі народні справи і т. і. Але тепер все то спить та ніж добується.

Ми нарікаємо на одних або других, нарікаємо на наших професіоналістів та адвокатів, котрих все майже примушує до таких завдань, про які вони пераз поінті не мають. Сечас нарікаємо, що він виводатий. Не він виводатий, але ми всі, бо видно самі себе не розуміємо.

Що є нас в Нью-Йорку відчувається брак праці з боку „Центрального Комітету“. Думаю, кожний признає. Коли у нас функціонував такий Комітет, то ми краще виходили в опіні перед родовітими американцями. Будувало певні, що наші вишивки, костюми, писанки, танці та інші подібні річі, хоч гарні самі собою, не заслугоують на якусь спеціальну увагу американського

народу, та на якусь спеціальне політичне признання. Попри зверхні ознаки нашої національної культури ми мусимо ще виявляти нашу суспільну культуру, вміння організуватись, творити організаційну силу.

Ньюйорські Громадяни! Час з тим всім покінчити і взятись до якоїсь соціальної праці. Час, щоби ми зрозуміли вагу організації і не скидали зборів у важних справах ньюйорчан в останній хвилині та робили з тих зборів якісь „збори порохників“.

Щоби зарадити тому лиху треба воскресити один старий „Центральний Комітет“, замість кількох тимчасових. Задана того комітету впершій мірі має бути праця для країни, де живемо, а тим самим праця і для нашої громади. Не відважимо проведу в руці тих одиниць, котрі справу не можуть повести, а тим, котрі мають добру волю і належний досвід повести організацію до успіху. При добрім провіді двинеться в Нью-Йорку наше громадське життя.

П. Стасюк, Нью-Йорк, Н. Г.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Іван Гавриш, син, грот. Т. Гавришків з Перт Амбою, Н. Дж., одержав під час 110-го святкового закінчення шкільного року, що відбулось на Огайо Філд, ступінь Бечелер оф Арт. І. Гавриш апочатку вчився в Гай-Скул. в Перт Амбою. Покінчивши там студію, пішов в 1937 р. до Мидлсекс Дажуіор Каледж. Звідтам перейшов до Нью-Йорк Юніверсіті, де студіював психологію і біологію. Він сам і ціла його родина є членами У. Н. Союзу.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВІНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ПОВІДОМЛЯЄМО,
ЩО
ЗБОРИ КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ
МІСТА НЬО ЙОРКУ, відбудуться
В П'ЯТНИЦЮ, 26. ЧЕРВНЯ (JUNE 26, 1942)
в годині 8, вечір, 28 Іст 7-ма вулиця.
Просимо всіх відділових урядників прийти точно на означений час, бо маємо важні справи до поладження.
За уряд: С. Ковальчук, М. Ликтей.

ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ДІВІЗІЇ U.S.O.
(Об'єднаних Службових Організацій)
ВЕЛИКОГО НЬО ЙОРКУ (МЕНГЕТЕН, БРОНКС, БРУКЛІН, КВІНС й РІЧМОНД)
В п'ятницю, 26. червня, в 8. годині вечером, в Українським Демократичним Клубі, 59 Ст. Марк Плейс, Нью-Йорк, відбудуться зібрання всіх представників українських товариств. На те зібрання просимо кожде товариство в Нью-Йорку прислати свого представника і секретаря. На зборах будуть подані подрібні інформації щодо нашого завдання зібрати 12 тисяч доларів на допомогу нашій армії.
За Виконавчий Комітет Української Дівізії U.S.O.:
Омелія Ревюк, преде.
Марія А. Герман, секр. Платон Стасюк, кас.

УВАГА! DOWNTOWN NEW YORK! УВАГА!
Зогляду на те, що від 30. червня „СВОБОДА“ на стендах у Нью-Йорку НЕ БУДЕ, прохаємо тих читачів „Свободи“ з долини міста, котрі ще не передплатили собі газети, купувати її в:
NASH BAZAAR
103 Ave. A, New York, N. Y. 151 Ave. A, New York, N. Y.
(між 6 і 7 вул.) (між 9 і 10 вул.)
Кожного дня по полудні біля 2. години „Свобода“ буде у наших склепах і кожний, ілучи з роботи по полудні, чи вечером, може вступити до Базару і купити завітнішу „Свободу“, щоби по роботі мав що читати.

ДЛЯ ПІЗНАННЯ УКРАЇНИ
в часах великих суспільних і національних переворотів
НЕМА КРАЩОЇ КНИЖКИ, ЯК ІСТОРІЯ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ.
Про ту важну епоху самостійної української козацької республіки
— пише —
відомий ЮРІЙ ВЕРНАДСЬКИЙ,
професор історії в Сільському університеті, в англійській книжці, що власне появилася друком з друкарні Єйської Університетської Преси, наказом Українського Народного Союзу, під нагол.:
BOHDAN
HETMAN OF UKRAINE
150 СТОРІН. ПОРТРЕТИ й ІЛЮСТРАЦІЇ. ЦІНА \$2.50
ДЛЯ ЗАМОВЛЕННЯ, проситься вжити цей купон на кропкований лінійці й вислати впрямий до книгарні „Свободи“:
„СВОБОДА“, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.
Посилаю окрут _____ доларів мон-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників книжки BOHDAN, Hetman of Ukraine.
Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Сторг _____

FOR VICTORY
BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

І ВОНИ КУПУЮТЬ БОНДИ. Генерал Доріс Мак-Артур, командант Південного Пасифіку, і австралійський прем'єр міністр Джон Кертіс підписують австралійську воєнну позику в Мельбурні. Генерал закупили „Бонди свободи“ на суму 1,000 фунтів стерлінгів.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Українсько-Американський Центр.

В неділю, 7-го червня, б. р. відбулися загальні збори Українсько-Американського Центру в Нью-Йорку. Збори були відкриті о 8-й годині ранку. На збори прийшли близько 100 осіб. Збори були відкриті о 8-й годині ранку. На збори прийшли близько 100 осіб. Збори були відкриті о 8-й годині ранку. На збори прийшли близько 100 осіб.

Микола Сукар, рек. секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

День Української Жінки.

Знову один успіх у зведенні праці філадельфійського жіноцтва, згуртованого в Союзі Українок. Це День Української Жінки, який відбувся 30 травня на площі Сестер Василіянок в Факс Чейз. Хто був на цій святі, той мусів дати признання нашої жінки та її неможливості працювати в умовах війни.

В дійсності це свято відзначало змагання українських жінок, які не хвилялися під час війни. Це свято відзначало змагання українських жінок, які не хвилялися під час війни.

Навіть природа раділа успіху.

хон жіноцтва, а сонце на чистому небі своїми проміннями ніби благословило їхню працю.

Програма почалася в 3 години. Відділи С. У. А. усталилися до походу, який веде п. Олена Шогрин. Похід перейшов площу аж до гроти Пр. Диви Марії, де о. Рудакевич виправив молебень до Божої Матері. Членки С. У. А. були в білих суконках з жовтоблакитними прикрасами на головах. Після молебня похід в найкращім порядку вернувся на площу, де членки усталилися навколо довкола естради.

П. Лотоцька, яка провела програму, привітала присутніх і попросила почесних гостей на естраду. Короткою зворушливою промовою п. Лотоцька відкрила свято, пояснюючи його значення. Відспівано гімн С. У. А. при акомпанюванні оркестри Сестер Василіянок. Далше відчитала вона привітний телеграм від дітройтської філії і від п. Смарш з Бостона.

Усні привітні склали: місто голова С. У. А. п. Абрагасовська від централі, п. Мудрик, як пресова референтка, п. Маньонська від 59 від. (С. У. А.) з Балтімор, п. Гринько від 40 від. з Аленгави, п. Ленц від Інтернешнел Інституту.

Після цього оркестра С. С. Василіянок відіграла кілька пісень.

Головну промову виголосила п. Олена Шогрин. Як все, так і цього разу, промова її була цікава, підбрана до часу і хвилі та дуже добре виголослена. У ній звернула вона головну увагу на обов'язки жінки в часі війни.

Потім відбувся показ стародавньої ноші. П'ять повітів були репрезентовані, а моделювали пані: А. Рій, М. Насевич, Т. Костик, М. Бутрин, П. Малиновська. П. Лотоцька давала цікаві пояснення і точка ця припала привабливо до владди.

Треба додати, що костюми були дуже гарні і за них належить подяку дітройтській філії, яка нам їх виловила, як рівнож серп.

Закінченням програми, а символічним закінченням сезону, були Обжинки.

На площу вийшли жінки з серпами, співаючи обжинкові пісні. Привітали їх „господар“ п. Горохівський і „господиця“ п. А. Бойко. Вінок передала п. О. Гриничиш. Ця церемонія викликала гучні оплески, а спомини про „край“ витиснули багато сліз.

Свято закінчено відспіванням американського гімну. Попри місцевих гостей мали ми ще з Нью-Йорку, Джеймса, Балтімор і Аленгави. Це є доказ, що ідея С. У. А. так тісно зв'язує наших членок, що віддалення не грає ролі.

До успіху свята причинилось пригоже місце, яке Сестри Василіянки були ласкаві нам відпустити, хоч нікому іншому вони цього не зробили. Та Сестри Василіянки все гарно відноситься до праці С. У. А. і готові завжди дати

всюку поміч. За це належить їм щира подяка, а особливо Матері Марії, яка підготувала двічі до виступу з оркестром.

Далша подяка належить нашим провідницям і всім членкам, які потрудились для свята. Вкінці вдячні ми гостям, що своєю численністю додали нам охоти до праці на будуче.

А тепер через літо набираймо сили, щоб в осени повести далшу працю.

Учасниця.

ГУДСОН, Н. Й.

Братство Св. Арх. Михайла, відділ 476, працює.

На піврічних зборах, дня 14 червня членки ухвалили внести в братської каси \$10 на Американський Червоний Хрест, хоча в місяці лютому того року наше братство дало було \$10 на А. Ч. Х.

Членки ухвалили теж закупити з братської каси бондів на суму \$400 так званих (U. S. Defense Bonds). Цей відділ має 4 молодих членів-жовнірів в Американській Армії.

Членки відділу від себе закупили бондів на значну суму, декотрі членки за \$600 і більше. Членки рішили працювати і поміж собою переводити збірку і улаштувати підприємства на оборону нашої батьківщини Америки. Дня 4 липня наше братство спільно з українською православною церквою в Гудсоні улаштує патріотичний похід; весь дохід з підприємства призначений на Американський Червоний Хрест і на У. С. О.

Павло Марьяк, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Збори Молодого Клубу св. Йосафата, відділу 226, відбулися в неділю, 28 червня, в годині 3. поповули в церковній галі 303 Hudson Ave., Rochester, N. Y. — Уряд.

ЕСПАНСЬКИЙ ПРАЛАТ ТАВРУЕ НАШІСТІВ.

БЕРН. — Еспанський католицький архієпископ, Гарсія, натаврував нашістичну ідеологію і сказав, що вона безбожницька. Зокрема він натаврував книжку Альфреда Розенберга, „Міт 20-го Віку“, в якій найвиразніше проголошено поганські засади. Згадавши архієпископ закликав еспанських католиків, щоб перестали читати нашістичні видання, які поширюють наші в різних європейських краях.

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ добре впроваджені ВІНДОВІ-КЛИНЕРСЬКІ БІЗНЕС у Nashville, Tenn. Властник мусить іти на спочинок. Пишіть до: CITY WINDOW CLEANING CO. 304½ Union St., Nashville, Tenn.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА до роботи на малій ФАРМІ, що вміє капелерку, щоб понаправляти лещо коло фарми. Постійна праця. Добра платня. Помешкання і харч. Може бути українською або російською мовою. Пишіть англійською мовою до: Mr. KUZMA SUSECK, CENTRAL VILLAGE, CONN.

ПОШУКУЮ до поміч старшого ЧОЛОВІКА, який помагав би мені на фармі. Платня згідно з умовою. Голосіться до: 131-2-4-7 O. BUDNIK, MARTINSVILLE, N. J.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні неуги чомом ків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подружжого сал доплат. Геморойді й жінки лікується без операції. 223 SECOND AVE., cor. 14th ST. NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697. Офісові години: 10-8; неділя 11-2. Жінка-доктор до обслугову. X & Флюороскоп.—Екзмінація \$2.00

Д-Р ЮРІЯ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRamercy 6-2410. Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК

ВІРІВНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ "GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc." 2469 WEBSTER AVENUE Near 188th St. BRONX, N. Y. Мие на складі РІЗНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні. Telephone: FOrdham 5-4866.

ПАРОХІЯ СВ. ЙОСАФАТА в ROCHESTER, N. Y.

пошукує ДЯКОВЧИТЕЛЯ, що вміє провадити хор і вчити представлення. Посаду можна дістати зараз. Зголошення послати до Уряду Парохії, 303 Hudson Ave., Rochester, N. Y. Уряд Парохії.

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з ценою загальною металеву труною, двома явками, краваткою, балсамуванням, вмиванням Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з винятком однієї й належностей за першою підправу й цинтар. S. KANAI KAIN 433 State St., Perth Amboy, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ Обслуговує шпир і чесна Main Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: ESsex 3-5347 Branch Office (Філія): 969 SOUTH BROAD STREET, TRENTON, N. J. Phone: Trenton 5588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ заряджує погребом по ціні так низькій як \$150. ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ й околицю

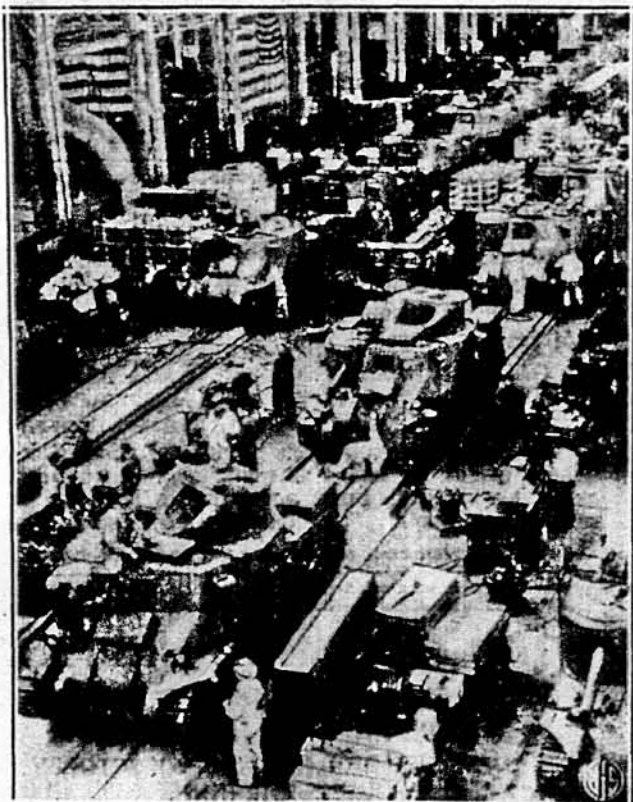

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320. ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2565 BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel.: MEtrose 5-6577

АРСЕНАЛ. У цьому арсеналі викінчується повзи „М-3“, 28-тонові великани, обсажені 75-міліметровими гарматами й машинними крісами. Арсеналом кермує підприємство Крайслера.

Вилієно завзято рубав мечем лину, що тягнула корабель під воду і старався в той спосіб врятувати корабель, се-бе та піратів.

В тій хвилині вискочив з захоплення Тарзан і станув перед ним. „Це ти“, звернувся люто Вилієно, побачивши Тарзана.

„Так, це я“, відповів найспокійніше Тарзан. „Остання година вибила тобі, Вилієно“, з повагою промовив пан негрів.

„Остання година дійсно вибила, але не мені, лише тобі“, відповів їдко Вилієно. З тими словами він наставив проти Тарзана свого меча.

ТАРЗАН, ч. 588. Смерть, але кому?